

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzat

Gyermekvédelmi beszámoló

2011.

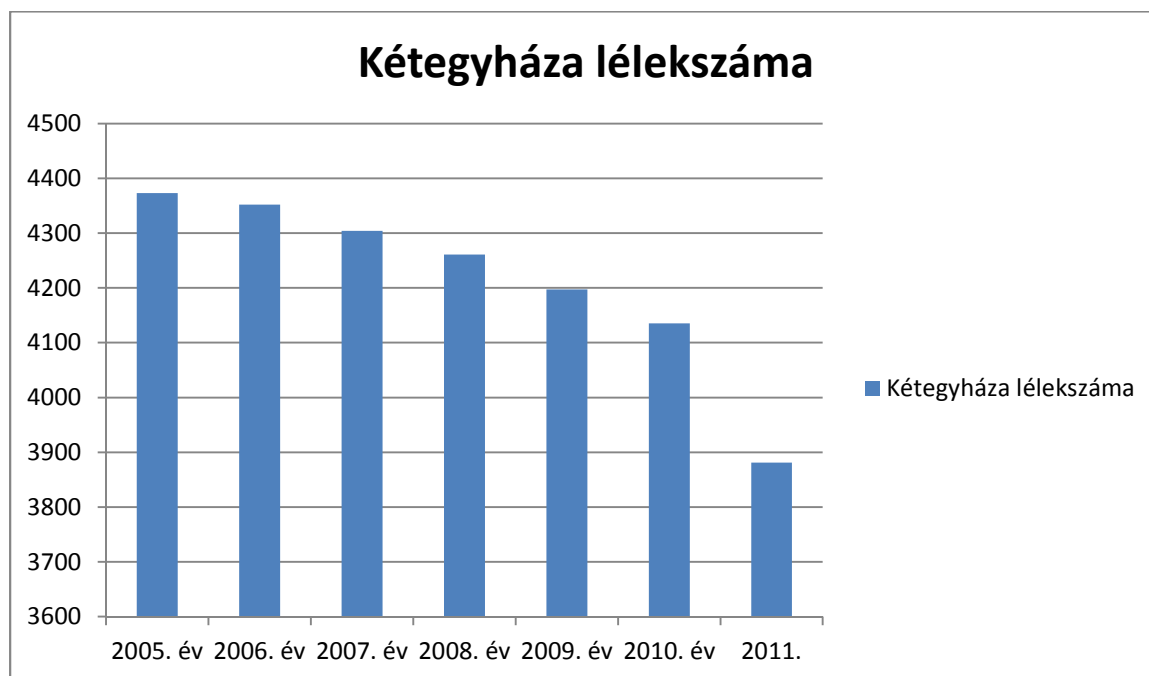
Az 1997. évi. XXXI. törvény 96. §. (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítsen, a Képviselő-testület számára.

A települési önkormányzatok évenkénti, gyermekkel kapcsolatos tevékenységéről szóló beszámolójának kötelező tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

Jelen beszámoló felépítése is ez alapján történt, illetve a településünkön működő óvoda, a két általános iskola, a védőnő és a jegyzői gyámhatóság és a területileg illetékes gyámhivatal részbeszámolóit határozták meg a tartalmat.

A település demográfiai mutatói

A beszámoló első részében a település demográfiai mutatóit elemezzük. Az elemzés alapjául a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisában szereplő, Kétegyháza lakónépességére vonatkozó, 2005. és 2011. évek közötti változást mutató adatokat használtuk fel, amelyeket az **1. számú diagram** mutat.

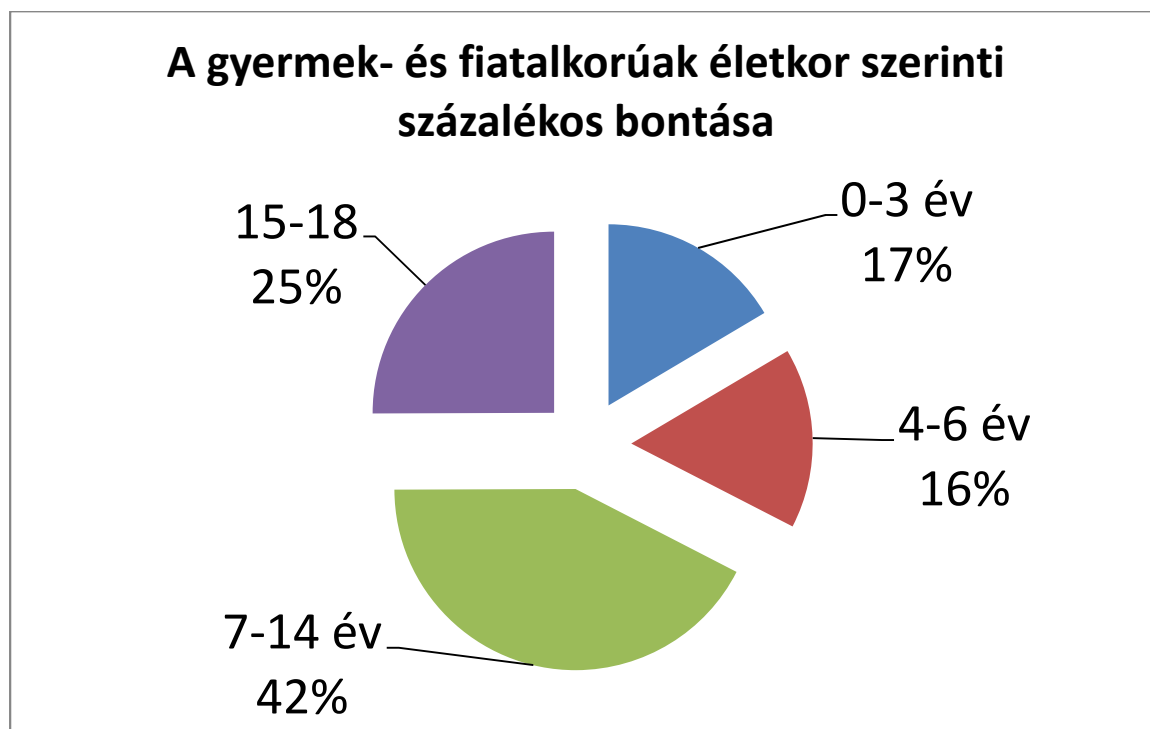

1. számú diagram

A 2005. évi és a 2011. évi adatok között 492 fős csökkenés mutatható ki, tehát látható, hogy Kétegyháza lélekszáma csökkenő tendenciát mutat, azonban jelen elemzés témája elsődlegesen a gyermekkorúak 2011. évi létszáma. Erre vonatkozóan készült el a **2. számú diagram**, amelyben az életkor szerinti bontás alapját a nevelési-, oktatási intézményekbe való bekerülés alapozta meg. Az összlétszám a 0-18 év közötti korosztályt illetően **779 fő (2010. évben 755 fő)**, amelynek az életkor szerinti bontása az alábbiak szerint alakult:

- 0-3 év közötti: 123 fő;
- 4-6 év közötti: 120 fő;
- 7-14 év közötti: 316 fő;
- 15-18 év közötti: 220 fő.

A diagram segítségével a százalékos arány is jól láthatóvá válik.

2. számú diagram

Az Önkormányzat gyermekek védelmi rendszerén belül nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátásai

A fenti adatok a település lakosság számára vonatkoznak, a családok és ezzel együtt a gyermekek életkörülményeire utaló információkhoz az Önkormányzat által nyújtott rendszeres és eseti, illetve pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülők számából lehet következtetéseket levonni.

Ezen ellátásokat valamint megállapításuk feltételeit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. Ennek alapján a pénzbeli és természetbeni ellátások csoportjába

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény;
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás;
- óvodáztatási támogatás;
- és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás tartoznak.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** megállapításának elsődleges feltétele, hogy a gyermeket gondozó család egy főre eső jövedelme ne haladhatja meg a 37. 050.-Ft-ot, egyedül álló szülő esetében a 39. 900.-Ft-ot, továbbá a gyermeket gondozó család tagjai külön-külön ne rendelkezzenek a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegének húszszorosát (570.000.-Ft), együttvéve pedig hetvenszeresét (1. 995. 000.-Ft) meghaladó értékű hasznosítható vagyonnal.

Ezen feltételek fennállása 2011. évben **215 gondozó család** esetében igazolódott, amely magában foglalja a nagykorúság okán, saját jogon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő **30 fő fiatal felnőttet** is. Gyermekekre kivetítve az adatot ez **360 főt** érintett.

A gyermekek és ezzel együtt az őket nevelő családok anyagi helyzetének megítéléséhez hozzájáruló információ a családok egy főre eső jövedelem szerinti megoszlása, amely az alábbiak szerint alakult:

0.-Ft – 37. 050.-Ft közötti jövedelem: **201 család**;
37. 051.-Ft – 39. 900.-Ft közötti jövedelem: **14 család**.

A fenti adatok csak a 2011. évi megállapításokat tartalmazzák, halmozottan 758 gyermek volt érintve a kedvezmény által, amely adat magába foglalja a 2010. évi, 2011. évre áthúzódó megállapításokat is.

A fenti adatokkal kimondottá válik a településen élő **hátrányos helyzetű** gyermekek száma is, hiszen ennek az alapja a család rossz anyagi helyzetét igazoló körülmények hitelt érdemlő bizonyítása alapján megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mint ellátási forma. További kategória a gyermeket nevelő család szociokulturális körülményeiből, nevezetesen a szülők alacsony iskolázottságából fakad. Ők alkotják a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek csoportját. Nyilvántartásuk a nevelési-, oktatási intézmények feladatkörébe tartozik.

A 2011. évben benyújtott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló kérelmek közül 10 elutasítás történt, 4 esetben a magas egy főre eső családi jövedelem, 2 esetben vagyon, 4 esetben egyéb ok miatt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jegyző hatáskörébe tartozó ellátási forma, aki a jogosultsági feltételek adott év augusztus 1. napján, illetve november 1. napján való fennállása esetén pénzbeli támogatás folyósításáról is rendelkezett. Ez alapján 2011. év **augusztusában 376 fő, novemberében 394 fő** részére igényeltünk le egyszeri támogatást, így összesen **4.466.000.- Ft**-ot fizettünk ki. A támogatás mértéke **5.800.-Ft** volt gyermekenként.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján a gyermek, illetve a család egyéb kedvezményekhez is hozzájut. Ilyen az ingyenes tankönyvellátás és az étkezési térítési díj fizetése alóli mentesség, amely esetben a kedvezmény mértéke 100% 1-8. osztályig. A gyermeket nevelő családok a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság való hiányában is részesülhetnek 50 %-os intézményi étkezési térítési díjkedvezményben, amennyiben:

- három- vagy több gyermeket nevelnek, vagy;
- az érintett gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos.

A kedvezmény biztosításához az Önkormányzat normatív támogatást vehetett igénybe, amelynek felhasználását és megoszlását az alábbi táblázat, illetve az alatta lévő szöveges rész tartalmazza.

Térítés mértéke/fő	Márki Sándor Ált. Isk.	Román Nemzetiségi Ált. Isk.	Román Nemzetiségi Óvoda	összesen
100%-os kedvezmény	69 fő	56 fő	79 fő	204 fő
50 %-os kedvezmény	14 fő	21 fő	6 fő	41 fő
összesen	83 fő	77 fő	85 fő	245 fő

1. számú táblázat

A táblázat adataihoz hozzátartozik, hogy Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata 2011. évben **31. 795. 000.-Ft**-ot fordított a gyermekek intézményi étkeztetésére, amelyből

- leigényelt normatíva: 16. 592. 000.- Ft;
- szülői befizetés: 4. 679 .000.- Ft;

- önkormányzati kiegészítés: 10. 524. .000.-Ft.

További – az előző segélyformára való jogosultság esetén adható – juttatás a **kiegészítő gyermekvédelmi támogatás**, mely annak a gyermeket családba fogadó személynek állapítható meg, aki nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül. 2011. évben három fő és ez által három kiskorú részesült a havi 6. 270.-Ft / hó jövedelemben, melynek kiegészítéseképpen kétszeri 8. 000.-Ft pótlék is kifizetésre került, összesen: 48. 000.-Ft összegben.

A **rendkívüli gyermekvédelmi támogatás** 2011. évben az Oktatási, Szociális és Kulturális Bizottság elbírálási jogkörébe tartozott.

Erre irányuló kérelem 2011. évben **148** érkezett, amelyből **138** pozitív elbírálásban részesült, **4** kérelem pedig elutasításra került. A megállapítások **103 családot** és ezzel **215** gyermeket érintettek.

Az elutasított kérelmezők többsége a rendkívüli élethelyzetét nem tudta megfelelőképpen indokolni. A segély megállapításának gyakori feltétele volt a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal való együttműködés, amely a célzott felhasználás garanciája volt.

További rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó ellátási forma az **óvodáztatási támogatás**. A biztosítás feltétele a három-, illetve négyéves gyermek óvodába íratása és a rendszeres intézménylátogatás biztosítása a szülő részéről. Az első alkalommal biztosított támogatás a jogszabály alapján természetben nyújtott 20. 000.-Ft értékű hozzájárulás a gyermek óvodáztatásához, továbbiakban pedig 10. 000.-Ft-os pénzbeli támogatás nyújtható. 2011. évben **2 esetben történt természetbeni 3 esetben** pedig pénzbeli támogatás biztosítása (összesen: 70. 000.-Ft).

A gyermekekről való gondoskodásnak egy speciális, természetbeni formája a nyári gyermekétkeztetés, amelynek keretén belül 2011. évben **186** gyermeket étkeztettünk **55 munkanapon** keresztül, **3. 785. 100.-Ft** értékben. A szülők **40** gyermek részére igényeltek napi egyszeri meleg étkezést, **146** gyermek részére melegíthető konzervet.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény azonban a pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításán túl is meghatároz a települési önkormányzatok számára kötelező feladatokat a gyermekekkel kapcsolatban. Komplex, egymásra ható feladatellátás bontakozik ki a pénzbeli, természetbeni juttatások rendjének és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, szakellátások tevékenységének, illetve a hatósági intézkedések együtteséből. A beszámolónak tehát szerves része a Gyermekjóléti Szolgálat 2011. évi munkájának ismertetése.

A Gyermekjóléti Szolgálat munkája

A Gyermekjóléti Szolgálat működtetése kötelező feladata a településnek. Biztosítása 2011. évben a Gondozási Központ, mint integrált, szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó intézmény keretén belül történt. Az alkalmazott létszám 1 fő családgondozó, akinek esetében a szakirányú szociális munkás végzettséget megszerezte az elmúlt esztendőben. A szolgálat számára a fenntartó biztosította a jogszabályban előírt tárgyi feltételeket. A szolgáltatást igénybevevők részére rendelkezésre áll a bizalmas beszélgetésre lehetőséget adó interjúszoba, a családgondozó részére biztosított a személyi számítógép és gyermekjóléti feladatokat feldolgozó számítógépes program, fénymásoló.

A feladatellátást meghatározó jogszabályok:

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti,

gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről;

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról;

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról;

a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet;

a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet;

a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény;

a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény.

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek jogai érvényesüljenek, a szülők és a gyermekek bizalommal forduljanak a szolgálathoz, illetve a gyermekek problémái a családon belül megoldódjanak. A gondozási folyamaton belül megkülönböztetünk veszélyeztetettséget megelőző (alapellátás), megszüntető (védelembé vétel) gondozást, valamint a családjából kikerült gyermekek (ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti- tartós nevelésbe vétel) utógondozását.

A következő táblázatból láthatjuk, hogy 2011-es évben Kétegyháza a Gyermekjóléti Szolgálattal kapcsolatba került gyermekek nem és kor alapján való megoszlását KSH felé szolgáltatott, elmúlt év december 31-i állapot szerinti adatok alapján.

Nem és kor		Alapellátásban történő gondozás	Védelembé vétel	Átmeneti nevelt	Összesen
Fiú	0-2 éves	5	1	1	7
	3-5 éves	8	3	2	13
	6-13 éves	21	4	2	27
	14-17 éves	10	5	1	16
Együtt		44	13	6	63
Lány	0-2 éves	6	-	-	6
	3-5 éves	7	2	1	10
	6-13 éves	17	9	2	28
	14-17 éves	14	2	2	18
Együtt		44	13	5	62
Összesen		80	26	11	125
Családok száma		24	11	5	51

2. számú táblázat

A táblázat adatai jól tükrözik, hogy a legtöbb probléma az iskoláskorú gyermekek körében van, amely leginkább az iskolai hiányzásból adódik.

Minden bizonnyal országos problémáról van szó, amelynek megszüntetését célozta több törvény egymáshoz kapcsolható változása, úgymint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény és a közoktatásról 1993. évi LXXIX. törvény. A módosítás lényege az igazolatlan iskolai hiányzások védelembé vétellel és iskoláztatási támogatás megvonással történő szankcionálása. Az eljárás részletes leírásával jelen beszámoló a hatósági intézkedések részben foglalkozik.

Elmondható, hogy a törvényi változás pozitív hatással volt a tankötelezettség teljesítésére. A nyár folyamán egy alkalommal olyan szülők számára tartottunk tájékoztató előadást az iskolai mulasztások következményeiről, ahol a gyermekek gyakran hiányoztak a tanórákról.

A veszélyeztetettség kialakulásában 2011-ben az anyagi és környezeti okok szerepeltek a legnagyobb számban. Környezeti okok a gyermeket gondozó szülők nevelési tevékenységében

felmerülő negatívumok: elhanyagolás, mentálhigiénés problémák, szülők életmódja, munkanélküliség, stb.

A munkanélküliségből adódó rendszeres jövedelem hiánya miatt a közüzemi számláik kifizetése gyakran okoz problémát. Adományok közvetítésével, ügyintézésben, helyi szociális segélyek könnyebb hozzáféréseben és az adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonással próbálunk segíteni. Kétegyházas egyre több családnál elterjedt az előrefizetői mérő használata. Ennek célja, hogy a család csak olyan mértékben használhatja az áramszolgáltatást, ahogy a felhalmozott tartozást és a fogyasztást rendezni tudja.

Az alábbi tábla a szolgálat által kezelt esetek probléma típus szerinti bontását illusztrálja.

Probléma típusa	Kezelt problémák száma (halmozott)	Ellátott gyermekek száma
Anyagi (megélhetési, lakhatási stb)	255	32
Gyermeknevelési	70	24
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	88	15
Magatartászavar, teljesítményzavar	28	11
Családi konfliktus	9	3
Szülők vagy család életvitele	10	9
Szülői elhanyagolás	113	26
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	4	4
Fogyatékoság, retardáció	-	-
Szenvedélybetegség	1	1
Összesen:	578	125

3. számú táblázat

Lakáskörülmények miatt akkor kerül veszélyeztetett helyzetbe a kiskorú gyermek, ha kedvezőtlenek a lakás tárgyi körülményei, egészségtelen lakásviszonyok állnak fent (pl. fűtés hiánya, villany, víz).

Sikerként könyvelhető el, hogy 13 család 30 gyermeke esetében az eredményes családgondozásnak köszönhetően az esetek lezárásra kerülhettek. 6 család 6 gyermeke tekintetében a nagykorúvá válásuk eredményezte, hogy kikerültek a gyermekjóléti szolgáltatás látóköréből. 6 család 8 gyermeke esetében a család elköltözése miatt illetékességünk megszűnt. Fontos kiemelni, hogy a gyermekjóléti szolgálat családgondozója jelzés, írásos anyag nélkül nem keresheti fel a családot, hisz ok nélkül nem léphet be egy család intim szférájába, nem sértheti meg az érdekeiket. Az írásos jelzést a jogszabályi háttér is előírja és kéri. 2011-ben a jelzések minden esetben írásos formában történtek.

A 4. **számú táblázat** az elmúlt három évet felölelően ezeket a jelzéseket hasonlítja össze a jelzés adó szempontjából.

	2009	2010	2011
Egészségügyi szolgáltató	10	5	12
Ebből védőnői jelzés	7	1	12

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	2	2	1
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	-	-	1
Közoktatási intézmény	44	98	11
Rendőrség	4	-	1
Ügyészség, bíróság	-	-	3
Pártfogó felügyelet			2
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	-	-	-
Áldozatsegítés	1	-	-
Állampolgár	9	2	-
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	41	7	24
Összesen	111	114	55

4. számú táblázat

Iskolai hiányzás esetén a közoktatási intézménnyel és a családdal felvesszük a kapcsolatot.

Családlátogatások általános célja, hogy a gondozott, és egyéb okokból megkeresett családokat, gyermekeket saját lakókörnyezetükbe feltérképezzük. Megismerjük életvitelüket, életkörülményeiket, szokásaikat stb.

Iskolai hiányzások mellett egyéb okok miatt is szükséges a családlátogatás. Ilyen okok: védőoltás lemaradása, szülői elhanyagolás, alapellátás, védelembe vétel, átmeneti nevelés felülvizsgálata, más intézmény vagy szolgálat megkeresésére, környezettanulmány készítése stb.

Fontos, hogy a családdal való kapcsolatfelvétel során a bizalom kialakítása, hogy a szülők és a gyermek elfogadja a segítségnyújtást.

A családot tájékoztatjuk a gyermekjóléti szolgálat feltételéről, tartalmáról, a gyermekek jogairól a szülői kötelezettségről, a gyermekről vezetendő nyilvántartásról, adatlapokról. A probléma orvoslása érdekében gondozási tervet írunk, mely tartalmazza a célt, a felelősöket, a vállalt feladatokat és a határidőt. A gondozási terv konkrét feladatokat tartalmaz, amelynek betartásával a gyermeke veszélyeztetettségének megszűnése valószínűsíthető.

Amennyiben a szülő vagy a gyermek együttműködése nem megfelelő és a veszélyeztetettség nem szüntethető meg alapellátás keretein belül, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a Gyámhatóság irányába a gyermek védelembe vételére.

A védelembe vétel során a családgondozóval való együttműködés kötelező, a családgondozó a védelembe vételi határozat alapján egyéni gondozási-nevelési tervet készít. A védelembe vétel hatékonyságát a Jegyző legalább évente egy alkalommal felülvizsgálja. A családgondozó a felülvizsgálat során helyzetértékelést készít a védelembe vétel körében végzett családgondozói tevékenységről, és megalapozott javaslatot tesz a védelembe vétel fenntartására vagy megszüntetésére, továbbá szükség esetén más gyermekvédelmi intézkedésre.

A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek szám szerinti megoszlását 5. számú táblázat mutatja.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma	Ellátott gyermekek száma
Információnyújtás	215	73
Tanácsadás	12	8
Segítő beszélgetés	10	6

Hivatalos ügyekben való közreműködés	87	36
Családlátogatás	121	53
Közvetítés más szolgáltatásba	11	9
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	3	3
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (átmeneti nevelésbe vétel)	1	1
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembe vétel)	12	20
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	1	1
Konfliktuskezelés	4	2
Szakmaközi megbeszélés		
Esetkonferencia		
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés		
Adományozás	42	26
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	3	1
Összesen	522	239

5. számú táblázat

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójának feladata, hogy az átmeneti nevelésben lévő gyermekek családjával intenzív családgondozás segítségével felkészítse a gyermek családba történő visszahelyezését. 2011-ban öt család esetében végeztünk családgondozást, akiknek a gyermekeik átmeneti nevelésbe vannak. Sajnos egyik esetben sem kerülhetett sor a gyermek családjába történő visszahelyezésére, a gyermek-szülő kapcsolattartásának fenntartására motiváljuk a szülőket, megakadályozva ez által az érzelmi elszakadást.

A családsegítő szolgálattal együttműködve élelmiszer és egyéb adományok osztásában, az értesítések elkészítésében és a csomagok kiosztásában is részt vesz a családgondozó.

Hatósági intézkedések

Azon a ponton, amikor a gyermekjóléti szolgáltatás keretén belül biztosított alapellátás nem oldja meg a problémát, a kiskorú érdekében tett intézkedések következő helyi lépcsőfoka a hatósági intézkedések megtétele. Ezen intézkedések hatásköri címzettje a települési önkormányzat jegyzője, mint első fokú gyámhatóság.

Védelembe vétel

Ha egy gyermek veszélyeztetett és a szülő, vagy törvényes képviselő nem tudja, vagy nem akarja megszüntetni a veszélyeztetettséget már az alapellátások önkéntes igénybevételével sem, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi.

Védelembe vett kiskorúak száma 2011. évben **9 fő, 7** családból.

Megszüntetett védelembe vétel **8 kiskorú** esetében történt, mely **6** családot érintett.

2011. év december 31-én nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma **25 fő, 9** családból.

Az elmúlt esztendőben több alkalommal sor került a szülői elhanyagolás miatti védelembe vétellel egyidejűleg történő családi pótlék 50 %-nak természetbeni formában történő biztosításának elrendelésére, továbbá az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai mulasztás miatti, védelembe vétellel egyidejű, vagy azt követően elrendelt iskoláztatási támogatás felfüggesztésére.

Védelembe vétellel egyidejűleg a családi pótlék 50 %-nak, 6 hónapra történő természetbeni formában való biztosításának elrendelése **1 családot** és **3 kiskorút érintett.**

50 órát meghaladó igazolatlan iskolai mulasztás miatti védelembe vétel és ezzel egyidejű iskoláztatási támogatás felfüggesztésének elrendelése **5 családot** és **5 gyermeket** érintett.

Fennálló védelemben vétel melletti, 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai mulasztás miatti iskoláztatási támogatásának elrendelése **1 családot** és **4 gyermeket** érintett.

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a védelemben vétellel a gyermekek veszélyeztetettsége részben vagy egészben felszámolható és további hatósági intézkedésekre nincs szükség, de előfordul, hogy elkerülhetetlen a gyámhivatal közreműködése. 2011. évben két család esetében került sor az áttételre a két éve fennálló és eredménytelennek mondható védelemben vétel miatt. Ez **7 kiskorút** érintett.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését családi környezete vagy ön maga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket ideiglenesen a nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség, nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban helyezi el. Erre 2011. évben jegyzői hatáskörben két alkalommal került sor, **5 felügyelet nélkül maradt kiskorú** esetében, mely döntéseket Gyula Város Gyámhivatala 30 napon belül felülvizsgálta és fenntartotta.

Családi jogállás rendezése

Az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek családi jogállását legkésőbb 3 éves korukig rendezni kell.

A családi jogállás leggyakrabban teljes hatályú apai elismeréssel történik. Ez azt jelenti, hogy a gyermek születése előtt, vagy azt követően a szülők együttesen megjelennek a gyámhatóságnál és a gyermeket az apa elismeri.

Ha a szülők önállóan nem jelentkeznek a rendezetlen családi jogállású gyerekek ügyében, a gyermek születését nyilvántartó anyakönyvvezető jelzésére a gyámhatóság értesíti az anyát hogy a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére mely szerv illetékes.

Amennyiben a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére 30 napon belül nem kerül sor úgy a gyámhatóság átteszi az ügyet az illetékes gyámhivatalnak, aki a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében hivatalból eljárást folytat le.

2010. évben ezek a következők voltak:

- nyilvántartásba vett, apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma: **7 fő**;
- jegyző előtt teljes hatályú apai elismeréssel rendeződött családi jogállások száma: **2 fő**;
- apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma 2011. december 31-én: **7 fő**.

Gyula Város Gyámhivatalának hatósági intézkedései

A jegyzői gyámhatósági munka több ponton is összekapcsolódik a gyámhivatali hatósági munkával. Kétegyháza Gyámhatósága Gyula Város Polgármesteri hivatalának Családvédelmi és Egészségügyi Osztály Gyámhivatala illetékességi területéhez tartozik. Ennek a hivatalnak a 2011. évi, Kétegyházát érintő tevékenysége az alábbiakban összegezhető.

A jegyzői gyámhatóság által elrendeltek túlmenően a Városi Gyámhivatal részéről nem vált szükségessé további ideiglenes hatályú elhelyezés kétegyházi illetőségű gyermekekkel kapcsolatban. A Kétegyháza Jegyzője által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezéseket a Gyámhivatal felülvizsgálta és azt mindkét esetben fenntartotta a harmadik személynél történő gyermek-elhelyezési per jogerős befejezéséig.

Az eredménytelen védelemben vétel okán, két év elteltével Városi Gyámhivatalhoz áttett 3 ügyből egy esetben visszautalta a jegyzői gyámhatósághoz a védelemben vétel fenntartásának javaslatával,

egy esetben, 4 kiskorút érintően átmeneti nevelésbe vételről rendelkezett, egy ügyben pedig, amely 2 kiskorút érint az átmeneti vételi eljárás még jelenleg is folyamatban van. Tartós nevelésbe vételre 2011. évben nem került sor.

A gyámhivatali tevékenységhez kapcsolódóan kell megemlíteni a **gyermektartásdíj megelőlegezésével** kapcsolatos eljárást, amely a gyermektől különélő szülő tartásdíj megfizetésének elmaradása okán indul meg. Minden esetben a gyermek lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerint illetékes gyámhivatal keresi meg a tartásdíj fizetésére kötelezett szülő lakó-, illetve tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt az elmaradt díj, adók módjára való behajtása érdekében. Ilyen megkeresés 2011. évben **10 alkalommal** érkezett a Polgármesteri Hivatalba. Minden esetben megtörtént a szükséges intézkedés, a szülő munkaviszony létesítése esetén az Magyar Államkincstáron keresztül levonásra került a munkaviszony tartamának és a munkabér összegének megfelelő gyermektartásdíj.

Oktatási-, nevelési intézmények gyermekvédelmi tevékenysége

A beszámoló további részében a településünkön működő oktatási-, nevelési intézmények gyermekvédelmi tevékenységével kapcsolatos munkáját ismerhetjük meg.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. Ennek átfogó vizsgálata érdekében az oktatási intézményektől is tájékoztatást kértünk.

Az oktatási-, nevelési intézmények beszámolójából kitűnik, hogy még mindig jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek száma. Ennek a számnak a csökkenő változása a közeljövőben nem is várható, hiszen ez függvénye a családok anyagi helyzetének, illetve a szülők iskolai végzettségének.

Minden intézményben gondot okoz, hogy az általános gazdasági helyzet miatt sok család él rossz szociális körülmények között, ami maga után vonja az elmaradottságot, az ingerszegény környezetet. Általában a többgyermekes családokat fenyegeti ez a veszély, ahol a szülőknek egyáltalán nincs, vagy csak alkalmi munkájuk van. Az oktatási-, nevelési intézmények feladata a saját eszköztáruk alkalmazásával enyhíteni a gyermekre érő negatív hatásokat.

Az alábbiakban képek kaphatunk az intézmények gyermek, illetve tanuló létszámáról és néhány a gyermekvédelmi tevékenységről az intézmények adatszolgáltatása alapján.

A **Román Nemzetiségi Óvodában** igen magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, ezért az intézmény legfontosabb feladatai közé tartozik ezen gyermekek fejlesztése, hátrányainak lefaragása.

Az óvodások összlétszáma a tanév elején **127** gyermek volt, akik közül **78 fő hátrányos helyzetű** és **24 halmozottan hátrányos helyzetű**, az intézmény által pedig **veszélyeztetett helyzetűnek tekintett** gyermek **5 fő**.

A **Márki Sándor Általános Iskolában** tanuló gyermekek száma: **112 fő**,

ebből alsó tagozatos: **50 fő**;

felső tagozatos: **62 fő**;

az összlétszámból hátrányos helyzetű tanulók száma: **76 fő**;

halmozottan hátrányos helyzetű tanuló: **43 fő**;

az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: **8 fő**.

Napközisek száma: **44 fő**;
Tanulósobára járók száma: **21 fő**.

Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: **87 fő**
Az erre fordított órák száma havonta: **64 óra / hó**
Az iskolában működő szakkörök, klubok, önképző csoportok, táborok, rendszeres szabadidős és
prevenációs programok száma összesen: **9**
Amelyek a következők: **„Beszélő kezek” szakkör, társastánc, fizikai szakkör, kreatív
szakkör, színjátékos szakkör, zongora, sportkör, aerobic, énekkar.**

Gyermekekkel kapcsolatban észlelt problémák száma: **20**
Jellege: **igazolatlan mulasztás, csavargás, fejtetvesség, igazolt, de túlzásba vitt mulasztás,
rendőrségi megkeresések, deviáns viselkedés.**

A gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: **6 család**
A családlátogatási alkalmak száma: **39 alkalom**
Hány esetben jeleztek a gyermekjóléti szolgálat felé: **6 alkalommal írásban, 6 alkalommal
telefonon**
Hányszor vett részt észlelő- és jelzőrendszeri esetmegbeszélésen: **2 alkalommal**
Konkrét gyermek ügyében, vagy általános gyermekvédelmi témában: **egyszer konkrét
gyermek ügyében, egyszer általános témában.**

A **Román Nemzetiségi Általános Iskolába** tanuló gyermekek száma: **134 fő**,

ebből alsó tagozatos: **69 fő**;
felső tagozatos: **65 fő**;
az összlétszámból hátrányos helyzetű tanulók száma: **85 fő**;
halmozottan hátrányos helyzetű tanuló: **18 fő**;
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: **7 fő**.

Napközisek száma: **62 fő**;
Tanulósobára járók száma: **16 fő**.

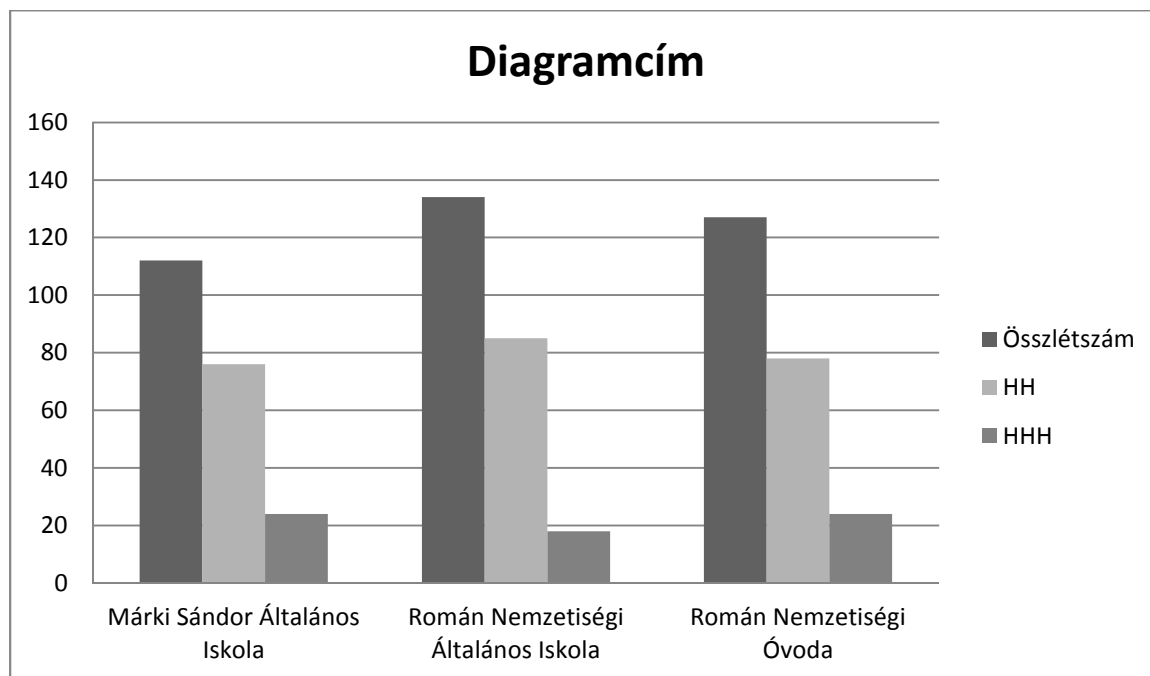
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: **9 csoport – 45 tanuló**
Az erre fordított órák száma havonta: **alsó tagozat 32 óra/ hó – felső tagozat 20 óra/ hó**
Az iskolában működő szakkörök, klubok, önképző csoportok, táborok, rendszeres szabadidős és
prevenációs programok száma összesen: **26 csoport – 110 tanulóval**

Amelyek a következők:
alsó tagozat: informatika, angol, német, mazsorett, furulya;
**felső tagozat: angol, történelem, informatika, német, matematika, rajz, sportkör,
román.**

Gyermekekkel kapcsolatban észlelt problémák száma: **4**
Jellege: **iskolába járás elmulasztása, személyi higiénia hiánya.**
A gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: **2 család**
A családlátogatási alkalmak száma: **2 alkalom**
Hány esetben jeleztek a gyermekjóléti szolgálat felé: **esetmegbeszélésen, és azon kívül két
esetben.**
Hányszor vett részt észlelő- és jelzőrendszeri esetmegbeszélésen: -

Konkrét gyermek ügyében, vagy általános gyermekvédelmi témában: **két esetben konkrét gyermek ügyében, általános témában többször.**

A Kétegyházán működő oktatási-, nevelési intézményekben nyilvántartott hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma az összlétszámhoz viszonyítva 2011. évben.

3. számú diagram

Az intézmények adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához biztosítva vannak a tárgyi feltételek, tevékenységükről nyilvántartást vezetnek, esetmegbeszéléseken, tárgyalásokon részt vesznek. A fogadóórájukon biztosítva van a szülőkkel való négy szemközti beszélgetésre alkalmas hely, a munkaköri leírásukban szabályozva van a tevékenységük, Gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzéseken egyetlen intézmény részéről sem vettek részt.

Az oktatási-, nevelési intézményekbe járó gyermekek közül 2011. évben **9 gyermek** esetében született szakértői vélemény sajátos nevelési igényről, mely véleményekkel az érintett szülők minden esetben egyet értettek.

Védőnői Szolgálat tevékenysége

A Védőnői Szolgálat gyermekvédelem területén belül a jelzőrendszer tagja. Ezt a munkát jelenleg egy fő védőnő látja el, két körzetben.

Az elmúlt esztendőben gyakorlattá vált az a jogszabályi, szakmai követelmény, hogy a gyermekjóléti családgondozó, a gyámhatósági munkatárs és a védőnő szükség esetén közös családlátogatást tesz a veszélyeztetett családoknál, illetve közös intézkedéseket tesznek. Jelentős eredményeket ért az együttes tevékenység a védőoltások elmaradásának felszámolásában.

Védőnői feladatkörben fontos szerepet játszik a közegészségügyi szempontú prevenció. Ki kell emelni a fejtetvesség elleni küzdelmet, amely sajnos minden gyermekközösséget érint. A hatékony megelőzés feltétele, hogy a szülő partnerként működjön közre a megoldásban.

A gyermekeket veszélyeztető problémák megelőzése, illetve megoldása érdekében 64 alkalommal történt családlátogatás a védőnő részéről, amely 16 családot érintett.

Az általa ellátott körzetekben gondozottak száma az alábbiak szerint alakult:

Körzet	Gondozott családok száma	Gondozott 0-7 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi és szociális okból)
I.	111	134	32
II.	86	122	29

6. számú táblázat

Várandós gondozásban az I. körzetben 23 fő részesült, akik közül szociális okból 1 fő volt veszélyeztetett, a II. körzetben 15 fő, akik közül 3 fő volt szociális okból veszélyeztetett.

2011. évben egy esetben a gravida nem jelentkezett gondozásra, mely terhességből beteg gyermek született.

A területi védőnői munkakörnek részét képezi az iskolai védőnői szolgálat feladatainak ellátása is. Ennek során történnek meg a kötelező egészségügyi vizsgálatok, valamint a járványügyi feladatok ellátása (pl. védőoltás szervezése, fejtetvesség ellenőrzése, egészségfejlesztő foglalkozások tartása). Munkájának elvégzése során több alkalommal a háziorvosok is tesznek jelzést irányába a problémás gyermekekkel kapcsolatban, amelyet továbbít a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Kapcsolatok, fejlesztési javaslatok, teendők

A településen működő gyermekvédelmi tevékenység gyakorlati tapasztalatai alapján elmondható, hogy szükséges a jelzőrendszer tagjainak szorosabb, egymást támogató, megerősítő munkája a hatékonyság érdekében. A gyermekek érdekében, gyakran nehéz és kellemetlen döntéseket mindenkor fel kell vállalnia az együttműködő jelzőrendszer tagoknak.

A gyermekjóléti szolgálat számára feladatot jelent a jelzőrendszer tagjainak együttműködését szabályozó megállapodások jogszabályi változásokhoz és helyi szükségletekhez igazított aktualizálása.

Az oktatási intézmények iskolai mulasztásokkal kapcsolatos jelzését követően jogszabályban meghatározott oktatási intézmény, gyermekjóléti szolgálat és gyámhatóság együttműködésén alapuló folyamat indul meg. Ennek részét képezik a célzott megbeszélések, amelyeken való részvétel fontosságát mindenkinek fel kell mérnie.

Minden egyes gyermek, illetve őt nevelő család problémája komplex gondolkodást igényel. Ehhez szükséges a gyermekjóléti szolgálat és a szociális iroda közötti szoros együttműködés, minden lehetséges segítségforma biztosítása érdekében.